

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1143. Usque Ad Annum 1176

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90118014

§. 64. S. Thomæ Cantuariensis vita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66377)

Sæcul. XII. millesimi centesimi sexagesimi quinti
A.C. 1163. versatus, totius Ecclesiæ causas, non se-
 cus ac si Romæ fuisset, pertractavit.

§. LXIV.

S. Thomæ Cantuariensis vita.

vit. quadrip.
c. 14. **T**homas Archiepiscopus Cantuariensis
 ex Anglia solverat, ut Concilio Tu-
 ronensi interesset, cumque tunc tempo-
 ris Regi esset carissimus, in Normannia
 & quocunque transibat, talibus honoris
 indiciis excipiebatur, ac si Rex ipse ve-
 nisset. Turonensi civitati appropin-
 quantem Præsules, nam plerique jam a-
 derant, obviam egressi, salutarunt, o-
 mnesque Cardinales, contra morem
 Romanæ Ecclesiæ, haud brevi ab urbe
 via obviam se se intulerunt, non plus
 Cardinalibus duobus apud Pontificem
 remanentibus. Papa qui virum, cujus
 præclara erat fama, jam diu videre cu-
 piebat, præsentem omni amicitia officio
 prosecutus est. Ipse, dimisso Concilio,
 per aliquot dies moratus, non nulla Ec-
 clesiæ suæ privilegia confirmari petiit,
 tumque accepta Pontificis Maximi bene-
 dictione inter teneri amoris signa itine-
 ri se dedit. Ubi in Angliam appulit,
 Rex eo affectu, quo filius patrem solet,
 redeuntem complexus est. Hæc anno
 Episcopatus ejus secundo, salutis huma-
 nae

næ millesimo centesimo sexagesimo ter- Sæcul. XII.
tio acta. A.C. 1163.

Tunc autem Ecclesiæ Cathedrales
duæ, Vigorniensis & Herfordiensis, vaca-
bant. Jam enim illa ætate noxia con-
suetudo in plura Regna irrepserat, quod
Principes pro suo arbitrio Episcopatus
& Monasteria vacantia per integros an-
nos sibi retinerent, Jesu Christi patri-
monium & hæreditatem pauperum Fisco
suo addicentes. His verbis Hebertus
Boscamentis ex familia Thomæ Archi-
episcopi de isto abusu loquebatur. Tho-
mas officii sui esse existimavit abusum
gravem non tolerare, tandemque tum
precibus tum admonitionibus Regem
permovit, ut utrique Sedi Episcopos
daret, cum exposuisset, quanto rerum
& temporalium & Spiritualium damno
Ecclesiæ tamdiu Pastore privarentur.
Episcopus itaque Vigorniensis electus est
Rogerius, Comitæ Glavoriæ filius, ju-
venis, sed vitæ merito eximius, quem
puritas & integritas morum, constans
justitiæ amor, & in S. Archiepiscopum
propensio commendabant. Episcopatus
Herfordiensis per Translationem Gilberti
Foloth ad Ecclesiam Londinensem vaca-
bat, eique suffectus est Robertus Melo-
dunensis, Magister celeberrimus, cujus
mentionem superius fecimus, ac multo
magis virtutibus quam doctrina clarus.

Hi

c. 16.

Sup. S. 34.

Sæcul. XII. Hi omnium primi fuere ordinati a Thoma
A.C. 1163. Archiepiscopo, qui animo constituerat,
 nemini, præsertim ad Episcopatus fa-
 stigium evehendo, nisi digno, manus
 imponere.

Ceterum, S. Thomas ex quo munus
 c. 9. Archiepiscopale susceperat, totus alius
 ac prius in Sæculo, Sanctitatis splendore
 omnibus prælucebat. Anno quidem
 primo adhucdum, ut adsueverat, super
 cilicium & habitum monasticum vesti-
 tum pretiosum intuentium oculis ob-
 jecit; at deinde vestem ad modestiam
 compositam, qua alii Clerici incedere
 solebant, usque ad talos dependentem,
 ex panno fusci coloris, interiore parte
 qua corpori jungitur, vellere agnelli
 c. 10. munito gessit. Antequam illucesceret,
 officium matutinum recitabat, moxque
 tredecim pauperes introducebantur,
 quibus pedes lavabat, cibum appone-
 bat, & singulis numos quatuor argenteos
 porrigebat. Id secreto faciebat, & orto
 sole, duodecim alii pauperes intrabant,
 quibus largitionum præfectus pedes ab-
 luebat, & escas præbebat. Tandem
 hora tertia duo alii Eleemosynarii ite-
 rum centum pauperibus ex numero il-
 lorum, qui Præbendarii dicebantur,
 c. 11. ministrabant. Hæc opera munificentia
 quotidie ante meridiem fiebant, quibus
 S. Archiepiscopus plurima alia addebat.

Nam

S. Thomæ
 munificen-
 tia.

Nam consuetas largitiones Theobaldi Archiepiscopi altero tanto auxerat, sicut ille eleemosynis Antecessorum suorum multum adjecerat.

Sæcul. XII.
A. C. 1163.

Thomas Archiepiscopus expletis misericordiæ officiis modicum tempus quieti dabat. Tum lectioni Sacræ Scripturæ vacabat cum Doctore Heberto Boscamensi, natione Longobardo, patria Placentino, qui Thomæ in utraque fortuna individuus Comes, tandem Cardinalis & Episcopus Beneventanus creatus est. Is Archiepiscopo sensus Scripturæ mysticos explicabat; his enim plerumque, qui illo ævo Scripturam legebant, delectabantur. Finita lectione Præsul, quæ audierat, meditabatur, atque inde doctrinam, quam Clericis & populo suo suggereret, præparabat. Annos præteritos revocari exoptabat, quibus hoc studium neglexerat, & quietem ab aliis negotiis habere cupiebat, ut lectioni se totum dare posset. In amplis manicis vestis suæ semper quasdam pagellas circumferebat, in quibus utilissimæ sententiæ erant adnotatæ, ut iis nascente occasione uteretur. Nec aliquot viros tam virtutibus quam scientiis insigne unquam a suo latere avelli patiebatur, quorum consortio magis magisque instruebatur.

Sæcul. XII.
A.C. 1163.

s. II.

Missæ semel
in Die.

Itaque Archiepiscopus in suo con-
clavi permanebat usque ad horam ter-
tiam, qua ad celebrandam vel audien-
dam Missam procedebat. Ipse non singu-
lis diebus sacrificabat, non equidem ex
solicitudine, ut ipse fatetur, sed ex majore
reverentia. *Quandoquidem, ait hic Doctor*
Hebertus, consuetudo bonorum Sancto-
rumque Sacerdotum hac in re diversa est.
Videor mihi in illis, qui Missam quotidie
celebrant, forte purissimæ vitæ argumen-
tum, in aliis vero, reverentiæ & hu-
mitatis indicium cernere. Si Canones
consulamus, nullum de hac re invenimus
præceptum, sed docent sufficere, si Sanctum
Sacrificium semel in die offeratur, quemad-
modum Jesus Christus se semel obtulit.
Non enim in hoc loco dignor loqui de illis
Mammonæ verius quam Jesu Christi Sa-
cerdotibus, qui ideo Missam non solum
quotidie, sed etiam una die sæpius celebrare
gaudent, ut oblationibus Fidelium potiantur.
Hucusque Hebertus (*). S. Archi-
epi-

(*) In hoc loco non videtur, Heberto, qui
hæc scripsit, sermo esse de stipendio Missæ, sed
de oblationibus Fidelium Sacerdoti, Sacris ope-
ranti, ad altare sponte factis. Nostra autem arate
multum agitur quæstio, quoties & quando
teneantur Parochi pro populo Missam applicare,
quod in sensu vulgari idem est ac quærere, quando
& quoties licite possint pro Sacro stipendium ac-
cipere. At nihil occurrit, ut in Nota Tomo
superiore

episcopus ad offerendum S. Sacrificium
iturus magna animi devotione accende-
batur, & lacrymas largiter fundebat.

Sæcul. XII.

A. C. 1163.

Ff 2

Dum

superiore Lib. LXVII. p. 630. memini, quod
solvere videatur argumenta Salmanticensium &
Cajetani in Tractatu XV. dicentium, Missæ Sacri-
ficiū celebratum pro uno, a quo stipendium
datur, posse etiam applicari pro aliis & ad im-
petrandum aliud beneficiū, si modo duo sti-
pendia nunquam, nec etiam stipendium unum
diebus Dominicis & Festis accipiatur, quia id
Ecclesia diserte, districte, & iustissima de causa
prohibet.

Nam non ob stare videntur illa verba Bene-
dicti XIV. Pontificis Maximi in Epist. encyclica
V. ad Episcopos data anno millesimo septingen-
tesimo quadragesimo quarto: *Eos quibus ani-
marum cura demandata est, non modo Sacri-
ficiū Missæ celebrare, sed illius etiam fructum
medium pro populo sibi commisso applicare de-
bere, nec illud pro aliis applicare aut pro hujus-
modi applicatione eleemosynam percipere posse*
&c. Nec illa, de Parochis omnino egenis, si
Episcopus eis dederit licentiam non nunquam
diebus Dominicis accipiendi stipendium, ea
conditione, ut tot Missas infra Hebdomadam
pro populo applicent, quot in diebus Festis infra
eamdem Hebdomadam occurrentibus, juxta
peculiarem intentionem alterius pii benefacto-
ris obtulerint. Ita, inquam, non obitant,
quia in hac Epistola de Quæstione nostra ex
instituto non agitur, sed tantum de obligatione
offerendi & applicandi pro populo ac illis die-
bus stipendium non accipiendi. Ceterum solet
Ecclesia respondere secundum opinionem &
sententiam, non noxiam, interrogantium. Ac
etiam omnino, si quis die Dominica accipiat
pro

Secul. XII. Dum cantabatur Introitus & reliqua,
A. C. 1163. lectione piorum librorum, præsertim
 Sermonibus S. Anselmi animum occupa-
 bat,

pro Missa stipendium, & credat, ideo populum non posse participem fieri alicujus fructus peculiaris, quam intentionem proinde omittit, talis secundum suam conscientiam damnum compensare tenetur. Nec obstat ratio, quam affert Turnelius de Sacram. Evchar. Artic. IX. *Licet ipsum Sacrificium sit infinitæ virtutis, non tamen in Sacrificio suæ immensitatis summam plenitudinem operatur Christus, alioquin pro uno mortuo nunquam oportet nisi unam Missam dicere.* Quippe an Christus nobis peccatis, plenitudinem Gratia, vel aliquid, vel nihil concedat, plerumque nescimus. Nec inde, quod Deus plenitudinem concedere non semper solet, sequitur, quod id petere nobis non liceat, cum istud natura Sacrificii exigat. Nec etiam, quod plenitudo beneficiorum non semper sequatur, ratio solum in Deo vel in Sacrificio, sed in aliquo defectu vel offerentis vel stipendium dantis quærenda est. Quod autem plures Missæ pro uno defuncto offerantur, non ideo fit, quia Deus nunquam plenitudinem gratia concedit, sed quia, an in uno Sacrificio petitam gratiam concesserit, ignoramus.

Non obstat, quod ibidem in Turnelio Presbyter contra Fidelitatem peccare dicatur, si stipendium danti jurejurando promittat, se pro nullo alio oblaturum esse. Quia vel id accipi potest de alio, etiam stipendium dante, vel quia tam petens quam promittens Sacrificium, secundum conscientiam suam, licet forte erroneam, agere obligatur.

Non obstat, quod stipendia danti pro pluribus Sacrificiis uno Sacrificio satisfieri non possit. Quia

bat, ne distraheretur. Atque eandem ^{Sæcul. XII.} ob causam Missæ Sacrificium offerens ^{A.C. 1163.} mentem diligentissime colligebat.

Ff 3

Ad

Quia tunc Sacerdos unicam Missam offerens simpliciter non faceret, quod se facturum promisit, præsertim cum nesciat, an in primo Sacrificio exauditus fuerit. Si autem pro stipendio dante fructum medium a Deo petat, etiamsi similem fructum pro alio etiam efflagitet, implet tamen quod promisit, oprimo quo debet & potest modo, & nihil addit, quod stipendium danti nocere possit.

Ex his omnibus colligitur, quod Oratio seu Oblatio illa tacita & gemina, quæ in Missa *Memento* dicitur, ab applicatione in rei substantia non differat, ut verba in Canone subjuncta indicant, *pro quibus tibi offerimus*, nempe idem Sacrificium. Quid autem prohibeat celebrantem, verbi causa pauperem Sacerdotem, si fructum medium omni meliori modo pro dante sibi stipendium applicet, ne etiam simili fervore similem fructum pro defuncto nocte præterita parente suo petat, cum per istam orationem stipendium danti nihil de fructu suo, nec ex natura Sacrificii, nec ex parte Dei utique gratias suas non restringentis, nec ex intentione Sacrificantis, aliquid detrahatur? Denique bene meminerit Lector, recentes has Quæstiones de Applicatione Missæ novæ consuetudini, pro Sacro Sacrificio pecuniam accipiendi, originem suam debere. Hæc non temere sed salvo meliore judicio, donec quidpiam legerim quod argumenta Salmanticensium enervet. Sed id futurum non puto. Certe si Ecclesia Missæ Applicationem seu Oblationem Sacrificii in ordine ad impetrandum fructum medium seu specialem (nam ipsa vox *applicatio*, si novissima tempora

Sæcul. XII.
A.C. 1163.

c. 13.

Ad horam nonam, nempe ut ego id accipiendum puto, ad meridiem in publicum prodibat, mensæ affidebat, viris sapientibus ad dextram, & Monachis ad laevam accumbere iussis. Equitum & Optimatum separata erat mensa, ne molesta accideret lectio librorum Latinorum, quam percipere non potuissent, & quæ toto tempore, quo reficiebatur Præsul, continuabatur. Convivium erat abundans, mundum & nitidum, sed ferula nimis delicata & cupiditæ exquisitæ aberant. Præsul quidem etsi sobrietatis esset studiosissimus, laute tamen vescebatur, quod escis crudioribus stomachus non adsuevisset. Mensa sublata in conclave redibat cum viris doctis, ac vel de Sacra Scriptura vel de urgentibus negotiis colloquebatur, ne unquam otium subreperet. Priusquam Ordines cuiquam conferret, omnes Clerici ordinandi dotes vel vitia mature pensabat, quales essent ejus mores, quæ doctrina, & an sufficiens ad sustentationem possideret Beneficium, ne, si id deesset, more Gyrovagorum circuire, & non sine probro Ordinis Ecclesiastici, officia Sacer-

tempora excipias, omnibus Sæculis est ignota) pro uno efficaciorum crederet ac pro pluribus, in die Commemorationis Animarum Missam offerri non pro uno, sed pro omnibus, non præciperet vel suaderet.

Sacerdotalia tanquam vilis mercenarius peragere cogetur.

Sæcul. XII.
A.C. 1163.

Nam S. Thomas firmissime persuasum sibi habebat, Episcopum, qui personam indignam ordinat, gravissimi peccati fereum facere, etiamsi contingeret, quod ordinatus deinde mores emendaret. Inprimis ei curæ fuit, Bona Ecclesiæ Cantuariensis, sub Antecessoribus vel nimium timidis vel ignavis ab inuasoribus usurpata strenue vindicare, in eos, quorum possessio manifeste contra justitiam pugnabat, acriter invectus, alios in forma judicii persequens. Tanta constantia non nullorum Optimatum iracundiam in se provocavit, quibus, favore Regis Præsulem protegente, dissimulandum erat.

c. 13.

§. LXV.

S. Anthelmus Episcopus Bellicensis.

Inter hæc, in Burgundia vacante Episcopatu Bellicensi cum pars potentior juvenem nobilem elegisset, & eum in possessionem Domus Episcopalis misisset, alii vero quemdam monachum sibi expetiissent, & direxissent in Franciam nuncios ad Alexandrum Papam ibi comorantem, ut electum suum confirmaret, Pontifex his Legatis responsum dare distulit, nullus dubitans, quin etiam ab adversa parte Legati venturi essent. Verum quidam ex illis Canonicis mode-

Vit. ap.
Sur. 26.
Junii.
c. 19.

Ff 4

ratoris